

ข่าว “กลุ่มเนื้ตต้นแชมพู-ยาสีฟัน มีสารก่อมะเร็ง

โดย ญ. พรพรรณ ศูนย์ธรรม

ที่มาของข่าว

หนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ฉบับประจำวันที 1 ธันวาคม 2541 ลงข่าวในหัวขัข่าว "กลุ่มเนื้ตต้นแชมพู-ยาสีฟัน มีสารก่อมะเร็ง" ว่า ผู้เล่นอินเทอร์เน็ตตระหนักกับข้อมูลผ่านอินเทอร์เน็ต ในหัวขั "Hot Mail" กล่าวถึงสารทำให้เกิดฟอง Sodium Laureth Sulfate (SLS) หรือ Sodium Dodecyl Sulfate ทีใช้ในแชมพูและยาสีฟันว่าเป็นสารสำคัญทีทำให้เกิดมะเร็ง

ความสนใจจากประชาชน

ก่อนหน้าทีจะเป็นข่าวได้มีประชาชนจำนวนมากโทรศัพท์มาสอบถามกองควบคุมเครื่องสำอางสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา เพื่อขอทราบข้อเท็จจริง เนื่องจากทั้งยาสีฟันและแชมพูเป็นเครื่องสำอางทีทุกคนจำเป็นต้องใช้ในชีวิตประจำวัน ส่วนใหญ่เกรงว่าจะเป็นการสะสมปัจจัยเสี่ยงในการเกิดมะเร็งซึ่งเป็นโรคทีทุกคนกลัว และพยายามลดปัจจัยเสี่ยงทีเกี่ยวข้องหรืออาจเป็นสาเหตุของมะเร็ง กองควบคุมเครื่องสำอางได้ชี้แจงข้อเท็จจริงกับผู้สอบถามไปแล้ว แต่เพื่อให้ข้อมูลทีประชาชนได้รับถูกต้อง และไม่เกิดความตื่นตระหนกจนเลิกใช้ยาสีฟันและแชมพูระดม จึงขอนำเสนอข้อเท็จจริงทีตรวจสอบแล้ว ณ ทีนี้

ข้อเท็จจริง

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา โดยกองควบคุมเครื่องสำอางได้ตรวจสอบข้อมูลจากรายละเอียดของข่าวแล้ว มีข้อสรุปดังนี้ ชื่อของสารทีปรากฏตามข่าวมีความสับสนเล็กน้อย กล่าวคือสารทีกล่าวถึงน่าจะหมายถึงสารในกลุ่ม surfactant จำนวน 3 ชนิด ได้แก่

- Sodium Lauryl Sulfate ชื่อชัที่นิยมใช้กันทั้ไป คือ SLS
- Sodium Laureth Sulfate หรือชัทางเคมีคือ Sodium Lauryl Ether Sulfate ชื่อชัที่นิยมใช้กันทั้ไป คือ SLES
- Sodium Dodecyl Sulfate ชัทีถูกต้องน่าจะเป็น Sodium Dodecylbenzene sulfonate

กองควบคุมเครื่องสำอางได้ประสานกับนักข่าวของหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์เพื่อขอข้อมูล Hot Mail ทีเป็นทีมาของข่าว พบว่าเจ้าของข้อมูล คือ Michelle Hailey, Executive Secretary, University of

Pennsylvania Health system, Office of Legal Affairs, Human Resource Department มีข้อสังเกต
คือ ผู้ให้ข้อมูล ไม่น่าจะเป็นนักวิชาการ

จากการตรวจสอบข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต เพื่อหาข้อมูลที่คาดว่าจะเป็นตัวต้นตอของข่าว Hot Mail
จนถึงข่าวในหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์พบว่าข้อมูลปรากฏบนอินเทอร์เน็ตในหัวข้อเรื่องว่า "The 10
Most Unwanted Cosmetic Ingredients You Should Avoid" เป็น ใส่น้ำและอาหารให้สัตว์
ทดลองกิน รวมทั้งผลต่อการใช้กับผิว ไม่พบว่าก่อให้เกิดโรคมะเร็ง จาก US FDA Cosmetic
Handbook มีข้อมูลที่กล่าวถึง Nitrosamine และ 1,4-Dioxane ดังนี้

1. **Nitrosamines** เป็นสารที่เป็นสาเหตุทำให้เกิด โรคมะเร็ง ในสหรัฐอเมริกามีการติดตาม
เรื่องนี้มาตั้งแต่ต้นปี ค.ศ. 1977 โอกาสที่จะเกิด Nitrosamines ในเครื่องสำอางคือ กรณีที่
ในสูตรมีส่วนผสมของสารในกลุ่ม amines หรือ amino derivatives (โดยเฉพาะสาร
diethanolamine หรือ triethanolamine) กับสารที่มีคุณสมบัติเป็น Nitrosating agents ตัว
อย่างเช่น

2-bromo-2-nitropropane -1,3-diol หรือ 5-bromo-5-nitro-1,3 - dioxane

จะทำปฏิกิริยาเกิดสาร Nitrosamines ในช่วงของการผลิตหรือช่วงของการเก็บรักษา

สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาได้ออกประกาศกระทรวงสาธารณสุข (ฉบับที่ 27)
พ.ศ. 2539 ออกตามความในพระราชบัญญัติเครื่องสำอาง พ.ศ. 2535 กำหนดปริมาณสูง
สุดที่ให้อำนาจและเงื่อนไขของการใช้สาร 2-bromo-2-nitropropane - 1,3-diol และ 5-bromo-
5-nitro-1,3 - dioxane ว่าห้ามใช้ในผลิตภัณฑ์ที่มี amines หรือ amides หรืออนุพันธ์ของสาร
เหล่านี้เป็นส่วนผสม เพื่อป้องกันการเกิด Nitrosamines

2. **สาร 1,4 Dioxane** เป็นสารปนเปื้อนที่อาจพบในสารทำความสะอาด สารที่ทำให้เกิดฟอง
emulsifiers และสารเคมีบางกลุ่ม เช่น PEG, Polyethylene, Polyethylene glycol แต่
สามารถกำจัด 1,4 Dioxane ออกไปในระหว่างการผลิตวัตถุดิบเหล่านี้โดยใช้ระบบสูญ
ญากาศโดยไม่เป็นการเพิ่มค่าใช้จ่ายแต่อย่างใด ความเป็นพิษของสารนี้คือ ในสัตว์
ทดลองที่กินอาหารที่มีสารนี้อาจเกิดมะเร็งในตับและในโพรงจมูก และพบว่าสาร 1,4
Dioxane สามารถซึมผ่านผิวหนังของคนและสัตว์ได้ แต่การทดลองพบว่า 1,4 Dioxane ที่
ทาลงบนผิวหนังจะระเหยออกไปจนไม่เหลือปริมาณมากพอที่จะซึมผ่านผิวหนัง และมี
ข้อสรุปว่า โอกาสและปริมาณของ 1,4 Dioxane ที่จะพบปนเปื้อนอยู่ในเครื่องสำอาง
สำเร็จรูปที่มีการใช้สารที่อาจมี 1,4 Dioxane ปนเปื้อนมีน้อย

ข่าวที่เกิดขึ้นได้ก่อให้เกิดข้อคิดประการหนึ่งว่า ทุกครั้งที่เราอ่านข้อมูลในอินเทอร์เน็ต ควรพิจารณาความน่าเชื่อถือ หรือความเป็นกลางของข้อมูล ด้วยการประเมิน Website ในอินเทอร์เน็ต ตัวอย่างเช่น พิจารณาจากคำย่อที่แสดงที่มาของข้อมูลเพื่อประกอบความน่าเชื่อถือของข้อมูล เช่น หากมีคำย่อ .com หรือ .co หรือถึงหน่วยงานทางธุรกิจ หรือเอกชน ซึ่งอาจแฝงผลทางธุรกิจหรือเป็นการโฆษณาผลิตภัณฑ์หรือ .gov หมายถึงหน่วยงานของรัฐ เป็นต้น

เลือกซื้อและเลือกใช้อย่างไรให้ปลอดภัย

จากข้อเท็จจริงข้างต้น หลายท่านอาจลดความกังวลลงไปได้บ้าง แต่อย่างไรก็ดีการซื้อและใช้ยาสีฟันและแชมพูสระผม ต้องซื้อและใช้อย่างฉลาด อ่านฉลากภาษาไทยก่อนซื้อทุกครั้ง โดยเฉพาะดูวันเดือนปีที่ผลิต หากผลิตมานานแล้ว เก่าเกินไป เคมีภัณฑ์เป็นส่วนผสมอาจเสื่อมคุณภาพ หรือสลายตัวให้สารที่เป็นอันตรายได้และสำหรับแชมพูซึ่งอาจมีการผลิตของปลอมออกขายในราคาถูกวางเร่ขาย พึ่งหลีกเลียง เพราะเสี่ยงมาก หากเกิดการแพ้ระคายเคือง นอกจากจะเสียเงินค่าแชมพู เสียใจที่แพ้แล้ว อาจจะต้องซื้อครีมรักษาผิวเพราะผมร่วงมากก็ได้เพราะฉะนั้นต้องซื้อจากแหล่งที่เชื่อถือได้ย้อนกลับได้เมื่อมีปัญหา ปัจจุบันสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยามีการติดตามข้อมูลและเฝ้าระวังความปลอดภัยของสารต่างๆที่ใช้ในเครื่องสำอาง เป็นภารกิจปกติอยู่แล้ว หากพบพิษภัยอันตรายจะมีการกำหนดมาตรการในการกำกับดูแล หรือ การติดตามตรวจสอบเฝ้าระวัง เพื่อให้ผู้บริโภคที่ใช้เครื่องสำอางได้รับความปลอดภัยต่อไป

จากข่าวสารต้านอนุมูลอิสระสุขภาพ ปีที่ 1 ฉบับที่ 4 เดือน ตุลาคม - ธันวาคม 2541 หน้า 17-19

จัดทำโดย ศูนย์ติดตามอาการอันไม่พึงประสงค์จากการใช้ผลิตภัณฑ์สุขภาพ, สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา